

J. P. TRAP

KONGERIGET
DANMARK

FJERDE OMARBEJDEDE UDGAVE

PAA GRUNDLAG AF DEN AF H. WEITEMEYER UDGIVNE 3. UDGAVE
OG UNDER MEDVIRKNING AF VIDENSKABSMÆND, FAGFOLK OG
STEDLIGE MEDDELERE FRA ALLE LANDETS EGNE

UDGIVET AF

GUNNAR KNUDSEN

IV. BIND

MARIBO AMT · ODENSE AMT
SVENBORG AMT

KØBENHAVN 1923

G. E. C. GADS FORLAG

(FREDERIK GAD)

	Pag.		Pag.
Musse (Døllefjælde-Musse Komm.)	200	Sønder-Kirkeby (Sønder-Kirkeby-Sønder-	
Nebbelunde (Nebbelunde-Sædinge		Alslev Komm.)	248
Komm.)	154	Taagerup (Taagerup-Torslunde Komm.) .	141
Nordlunde (Horslunde-Nordlunde		Taars (egen Komm.)	183
Komm.)	126	Tillese [Tillitse] (egen Komm.)	94
Nysted Landsogn (egen Komm.)	209	Tingsted (egen Komm.)	233
Nørre-Alslev (egen Komm.)	221	Tirsted (Tirsted-Skørringe-Vejleby	
Nørre-Kirkeby (Stadager-Nørre-Kirkeby		Komm.)	157
Komm.)	229	Toreby (egen Komm.)	191
Nørre-Vedby (egen Komm.)	219	Torkilstrup (Torkilstrup-Lillebrænde	
Nørre-Ørslev (Karleby-Horreby- Nørre-		Komm.)	215
Ørslev Komm.)	253	Torslunde (Taagerup-Torslunde Komm.)	143
Olstrup (Erindlev-Olstrup Komm.)	145	Ulslev, se Vester- og Øster-Ulslev.	
Radsted (egen Komm.)	188	Utterslev (egen Komm.)	122
Ringsebølle (egen Komm.)	140	Vaabensted (Vaabensted-Engestofte	
Ryde (Landet-Ryde Komm.)	102	Komm.)	177
Sakskøbing Landsogn (egen Komm.)	180	Vaalse (egen Komm.)	223
Sandby (egen Komm.)	115	Vedby, se Nørre-Vedby.	
Skelby (Skelby-Gedesby Komm.)	243	Vegerløse (egen Komm.)	240
Skovlænge (Skovlænge-Gurreby Komm.)	106	Vejleby (Tirsted-Skørringe-Vejleby	
Skørringe (Tirsted-Skørringe-Vejleby		Komm.)	162
Komm.)	160	Vestenskov (egen Komm.)	88
Slemminge (Slemminge-Fjælde Komm.)	196	Vesterborg (egen Komm.)	134
Stadager (Stadager-Nørre-Kirkeby		Vester-Ulslev (egen Komm.)	204
Komm.)	228	Vignæs (egen Komm.)	186
Stokkemarke (egen Komm.)	108	Vindeby (egen Komm.)	121
Systofte (egen Komm.)	237	Ønslev (Ønslev-Eskilstrup Komm.)	230
Sædinge (Nebbelunde-Sædinge Komm.)	156	Ørslev, se Nørre-Ørslev.	
Søllested (egen Komm.)	103	Øster-Ulslev (Øster-Ulslev-Godsted	
Sønder-Alslev (Sønder-Kirkeby-Sønder-		Komm.)	202
Alslev Komm.)	249	Østofte (Østofte-Bandholm Komm.)	164

DEN FYNske ØGRUPPE 261

ODENSE AMT 266—586

Købstæder: Assens p. 374 — Bogense p. 354 — Kerteminde p. 344 —
Middelfart p. 363 — Odense p. 271.

Herreder: Aasum p. 417 — Baag p. 551 — Bjerge p. 439 — Lunde p. 463
— Odense p. 387 — Skam p. 477 — Skovby p. 492 — Vends p. 518.

Sogne (og Landkommuner):

Aaby, se Nørre-Aaby.		Bedeslev (Nørre-Næraa-Bedeslev	
Aasum (Seden-Aasum Komm.)	418	Komm.)	482
Agedrup (Kølstrup-Agedrup Komm.)	446	Bellinge (Brændekilde-Bellinge Komm.)	405
Allerup (Allerup-Davinge Komm.)	424	Birkinge [Birkende] (Marslev-Birkinge	
Allese [Allesø] (Allese-Næsbyhoved-		Komm.)	449
Broby Komm.)	476	Brylle (egen Komm.)	412
Asperup (Asperup-Rørslev Komm.)	526	Brændekilde (Brændekilde-Bellinge	
Baagø (egen Komm.)	552	Komm.)	404
Balslev (Balslev-Ejby Komm.)	537	Brænderup (egen Komm.)	528
Barløse (egen Komm.)	555	Dalby (Dalby-Stubberup Komm.)	459

	Pag.		Pag.
Verninge (egen Komm.)	409	Vævlinge [Veflinge] (egen Komm.)	506
Viby (egen Komm.)	454	Ørslev (Føns-Ørslev Komm.)	546
Vigslev [Vigerslev] (egen Komm.)	510	Ørsted (egen Komm.)	568
Vissenbjærg (egen Komm.)	414	Østrup (egen Komm.)	470

SVENBORG AMT 587—884

Langeland 838

Taasing 701

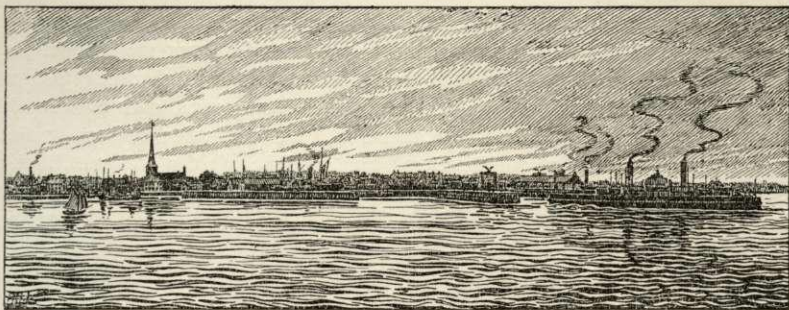
Ærø 873

Købstæder: Faaborg p. 611 — Marstal p. 668 — Nyborg p. 624 — Rudkøbing p. 649 — Svenborg [Svendborg] p. 592 — Ærøskøbing p. 660.

Herreder: Gudme p. 772 — Langelands Sønder-Hrd. p. 859 — Langelands Nørre-Hrd. p. 840 — Sallinge p. 712 — Sunds p. 674 — Vindinge p. 805 — Ærø Hrd. p. 873.

Sogne (og Landkommuner):

	Pag.		Pag.
Aaby, se Vester-Aaby.		Hellerup (Søllinge-Hellerup Komm.)	834
Aarslev (egen Komm.)	837	Herrested (egen Komm.)	830
Aastrup (egen Komm.)	719	Herringe (egen Komm.)	733
Allested (Allested-Vejle Komm.)	739	Hesselager (egen Komm.)	789
Avernakø (egen Komm.)	770	Hillerslev (egen Komm.)	750
Avnslev (Avnslev-Bovense Komm.)	807	Hjulby (egen Komm.)	806
Bjærgby [Bjerreby] (egen Komm.)	707	Horne (egen Komm.)	764
Bovense (Avnslev-Bovense Komm.)	810	Hostrup [Haastrup] (Jorløse-Hostrup Komm.)	759
Brahe-Trolleborg (egen Komm.)	726	Hov (Snøde-Stoense-Hov Komm.)	857
Bregninge (egen Komm.) Taasing	702	Humle [Humble] (egen Komm.)	864
Bregninge (egen Komm.) Ærø	878	Hunstrup [Hundstrup] (egen Komm.)	725
Broby, se Nørre- og Sønder-Broby.		Hæsinge, se Øster- og Vester-Hæsinge.	
Brudager (Gudme-Brudager Komm.)	801	Højrup, se Sønder-Højrup.	
Bøstrup (egen Komm.)	851	Jorløse [Jordløse] (Jorløse-Hostrup Komm.)	756
Diernæs [Diernisse] (egen Komm.)	714	Kirkeby (Ollerup-Kirkeby Komm.)	689
Drejø (egen Komm.)	709	Krarup (egen Komm.)	732
Egense (egen Komm.)	683	Kullerup (Kullerup-Revs-Vindinge Komm.)	816
Ellested (Gislev-Ellested Komm.)	828	Kværndrup (egen Komm.)	694
Ellinge (Skellerup-Ellinge Komm.)	815	Landet (egen Komm.)	706
Espe (egen Komm.)	736	Langaa (Langaa-Øksendrup Komm.)	786
Faaborg Købstads Landdistrikt (egen Komm.)	713	Lindelse (egen Komm.)	862
Fløstrup [Flødstrup] (Fløstrup-Ullerslev Komm.)	810	Longelse (Longelse-Fuglsbølle Komm.)	859
Fodslette (Tryggelev-Fodslette Komm.)	869	Lunde (egen Komm.)	693
Frørup (egen Komm.)	824	Lyø (egen Komm.)	769
Fuglsbølle (Longelse-Fuglsbølle Komm.)	861	Magleby (egen Komm.)	871
Gestelev (egen Komm.)	735	Marstal Landsogn (egen Komm.)	882
Gislev (Gislev-Ellested Komm.)	780	Nørre-Broby (egen Komm.)	742
Gudbjærg (egen Komm.)	802	Ollerup (Ollerup-Kirkeby Komm.)	687
Gudme (Gudme-Brudager Komm.)	797	Ore [Oure] (Ore-Vejstrup Komm.)	793
Haastrup, se Hostrup.		Revs-Vindinge [Refsvindinge] (Kullerup-Revs-Vindinge Komm.)	818
Heden (egen Komm.)	739		

DEN FYNSKE ØGRUPPE

Øgruppens Omfang. Foruden Hovedøen *Fyn* omfatter Øgruppen *Langeland, Taasing, Ærø* og en hel Del mindre Øer: *Turø, Strynø, Birkholm, Hjortø, Skaarø, Avernakø, Bjørnø, Lyø, Torø, Baagø, Brandsø, Fænø, Æbelø, Viggelsø, Romlø* m. fl. Smaaøer. Med disse Øer er Øgruppen tilsammen c. 3476 km² (347,620 ha).

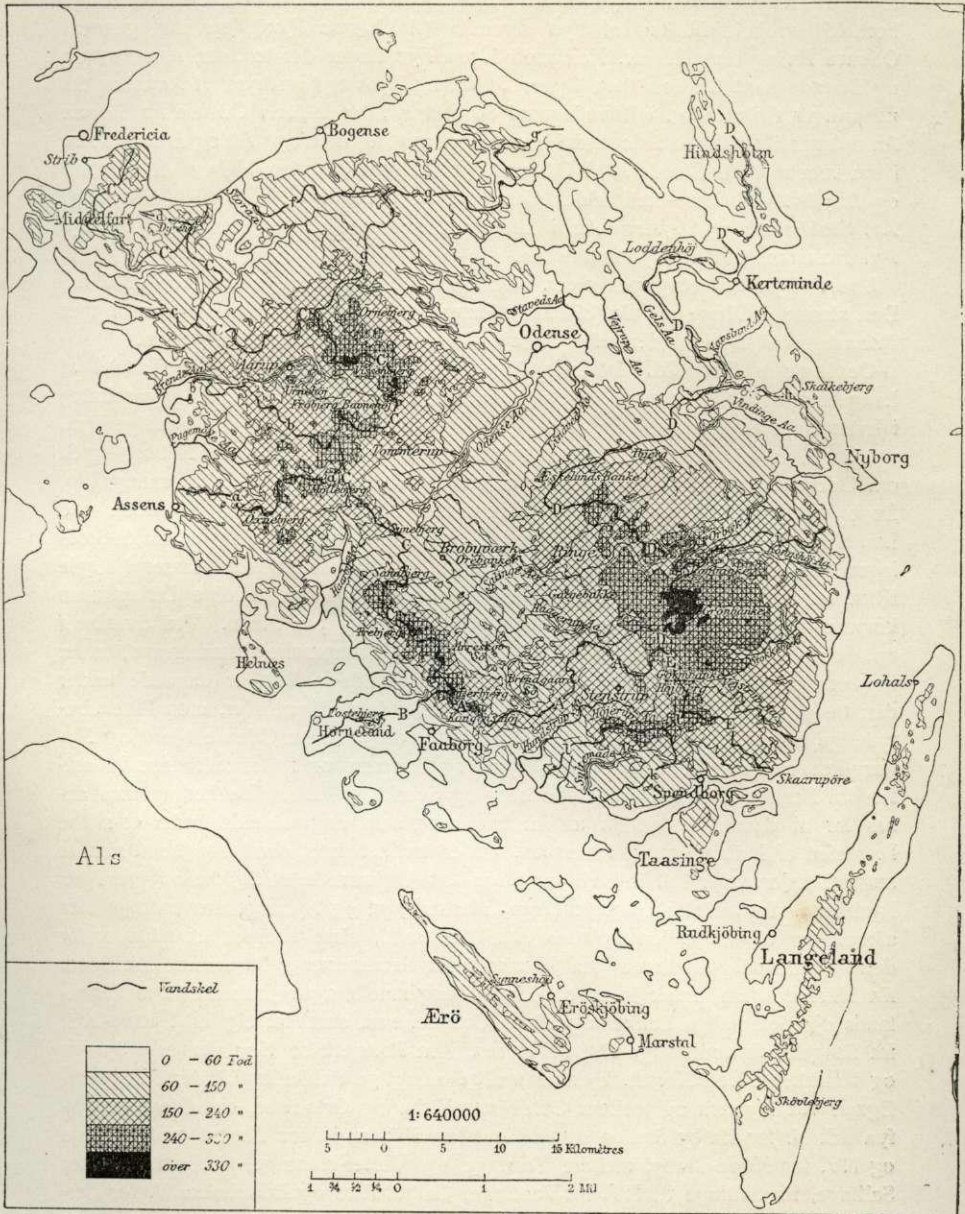
Beliggenhed. *Fyn*, den næststørste af alle danske Øer, ligger mellem 55° 1' 30" og 55° 37' 20" n. Bredde og mellem 1° 43' og 2° 54' v. L. for Kbhvn. — 9° 41' og 10° 52' ø. L. for Grw. — mellem Kattegat og Østersøen, og adskilles mod Ø. fra Sjælland ved Store-Bælt og mod V. fra Jylland ved Lille-Bælt. Fra det nordligste Punkt (Agernæs) til det sydligste (Lindskovs Odde ved det vestl. Indløb til Svenborg Sund) er der c. 67 km; fra Knudshoved til Hingsgavls Odde er der c. 80 km. Arealet er 2990 km² (299,038 ha), heri indbefattet de Smaaøer, der henregnes under Sognene paa *Fyn*; disse Øer udgør c. 13 km².

Form. *Fyn* er langt mindre indskaaret end Sjælland. Kun een Fjord, Odense Fjord, naar et større Stykke ind i Landet og giver derved fra Kattegat Adgang til Øens Indre ad Søvejen. Dens snævre Indløb begrænses mod V. af den lange, smalle Halvø Hals og mod Ø. af Halvøen Skoven. Den ydre Del af Odense Fjord danner en Bredning; fra denne kommer man gennem to Løb V. og Ø. for Viggelsø ind i den indre Fjord, hvis inderste Dele kaldes Lumby Kvissel og Seden Kvissel, og endelig gennem Odense Kanal ind til Odense. Omkring Odense Fjord findes der en Del inddæmmede Arealer. Ø. for Odense Fjord findes Fyns mærkeligste Halvø Hinsholm, som mod NV. ved en smal Tange er forbundet med Fyns Hoved. Paa Hinsholms Vestkyst findes flere Indskæringer, medens Østkysten er lige. S. for Hinsholm findes Kerteminde Bugt, som forbi Kerteminde fortsætter sig gennem Kerteminde Fjord ind i Kertinge Nor. Fyns regelmæssige Østkyst brydes desuden kun af den for Sejladsen vigtige Nyborg Fjord, som mod Ø. begrænses af Knudshoved Halvø. Fra Vestsiden af Nyborg Fjord gaar Holckenhavn Fjord ind i Landet. Ved Sydkysten af *Fyn* findes der mellem denne Ø, *Langeland, Taasing* og *Ærø* en Vrimmel af mindre Øer og Holme, et grønt Ørige, vel Danmarks mest yndefulde Egn. *Langelands* og *Ærø*s ydre Kyster er ret lige; derimod er de Kyster, som vender ind mod Ølandene, ikke saa lidt indskaarne. Paa *Langelands* Vestkyst findes Lindelse Nor med en Del Holme og de nu inddæmmede Ristinge Nor, fra hvis Vestside Ristinge Halvø skyder sig ud mod V. henimod *Ærø*, og Magleby Nor. *Ærø*s Nordøstkyst er indskaaret af Revkrog, det nu inddæmmede Graastens-

nor og Kløven. Nærmest ved Fyn, adskilt fra denne Ø ved Svenborg Sund, ligger Taasing og Turø. Turø er hesteskoformet; Fjorden, der gaar ind mellem de to Grene, hedder Turø Bund. Taasings Form er ret uregelmæssig; paa Østkysten findes Lungebugt, begrænset mod Ø. af Halvøen Vemmenæs, over hvilken der i strænge Vintre føres Istransport til Langeland; paa Vestkysten af Taasing findes Indskæringen Vejlen. De mindre Øers Form er ikke sjælden trekantet, idet der har dannet sig Odder af Strandgrus i Forlængelse af de diluviale Økærner. Undertiden er to oprindeligt adskilte Øer blevet forbundne ved en Tange af Strandgrus, et Drag, eller paa fynsk et Drej: Drejø, Avernakø. Fyns Kyst mod Lille-Bælt er meget indskaaret. Her findes ikke mindre end 7 Halvøer: Horneland, Helnæs, Iversnæs, Aalehoved Halvø, Fønsskov, Hingsavl Halvø og Røgle Halvø. Ø. for Horneland skærer Faaborg Fjord sig ind; mellem Horneland og Helnæs findes den brede Helnæs Bugt og N. for Helnæs Aakrog Bugt, mellem Iversnæs og Aalehoved Halvø Tybrind Vig, mellem Aalehoved Halvø og Fønsskov Føns Vig, NØ. for Fønsskov Gamborg Fjord og Ø. for Røgle Halvø Baaring Vig. Ved Bogense fandtes tidligere flere Fjorde: Lillestrand, Fjorden N. for Gyldensten og Orestrand, men de er nu inddæmmede og tørlagte. Kattegats Kyst er nu ikke videre indskaaret; kun een Fjord, Næraa Strand, strækker sig ind i Landet; til denne slutter der sig mod Ø. betydelige inddæmmede Arealer.

Overfladeforhold. Kun den nordøstlige Del af Fyn, NØ. for Nyborg-Odense-Bogense, kan siges at være flad og lav, Egnen V. for Odense Fjord kaldes „Sletten“, men Ensformigheden brydes dog hist og her af mindre Bakker, navnlig N. for Nyborg og V. for Kerteminde; her naar *Munkebo Bakke* 58 m. Hinsholm er ret kuperet. Den sydøstlige Del af Fyn indtages af et bølget Højland, der hæver sig til 120 m i *Grønbanke*, omtrent midtvejs mellem Nyborg og Faaborg. Langs med Fyns Sydvestkyst fra Holstenhus Ø. for Faaborg til Jorløse strækker der sig et imponerende Højdedrag, „*de fynske Alper*“, der afspærrer Lavningen omkring Odense Aa fra Lille-Bælt; i dette findes efter fynske Forhold anselige Højder: *Kongens Høj* 116 m, *Lerbjerg* 126 m, *Højbjerg* 112 m, *Trebjerg* 128 m og *Sandbjerg* 112 m. Endelig findes der i Vestfyn et sine Steder meget kuperet Højland, som strækker sig fra *Øksnebjerg* 6½ km Ø. for Assens mod NØ. til 10 km V. for Odense og derfra mod NV. til 15 km S. for Bogense. Det naar i *Møllebjerg* 102 m, i *Brennebjerg* 110 m, i *Frobjerg Bavnehøj*, Fyns højeste Punkt, 131 m, i *Vissenbjerg* 129 m og i *Ørnebjerg* 104 m. Medens den sydlige Del af Taasing er lav og flad, hæver *Bregninge Banke* i det nordlige Taasing sig til 74 m; fra Bregninge Kirketaarn er der en vidunderlig Udsigt over Taasing, Ølandene deromkring, Svenborg Sund og Sydfyn. Paa Langeland findes der en Vrimmel af runde og aflange Smaabakker, der giver Landskabet paa denne Ø en ejendommelig skøn Karakter; de er dog ikke videre høje. Den største Højde, 46 m, naas af *Skøvelbjerg* S. for Humle. Ærø er gennemsat i hele sin Længde af anselige Bakkedrag, der naar deres største Højde, 67 m, i *Synnesvej*.

Vandskel og Vandløb. Over Fyns ret indviklede geografiske Bygning faar man lettest en Oversigt ved at betragte det hosstaaende Højdekort og de paa dette indlagte Vandskel og Aer. Helt mod S. finder man Fyns centrale Vandskel A, der strækker sig fra Lerbjerg i de fynske Alper mod V. til Vanmose Huse. Fra Vestenden af det udgaar der to Hovedvandskel: B over Horneland og C over Højdedragene i det vestlige Fyn til Halvøen V. for Strib. Fra Østenden udgaar der to andre Hovedvandskel: D gennem det østlige Fyn til Hinsholm og E mod SØ. til Skaarupøre. Vandskellene D, A, C og et Bivandskel g, som fra Nordenden

Højde- og Vandskelskort over den fynske Øgrube.

af det i forrige Afsnit omtalte vestfynske Højland forløber mod NØ. til Kattegat, danner Skellet mellem de Aaer, som løber til Odense Fjord, og de Aaer, som løber til Havene omkring Fyn, og man bliver derved klar over det ejendommelige Forhold, at hele Midten af Fyn afvandes til Odense Fjord, navnlig gennem Odense Aa og dens Baaer. Helt mod S. paa Fyn findes der to Søer, Arreskov Sø og Brændegaard Sø, som kun ligger 7 km fra Fyns Sydvestkyst. I Arreskov Sø udspringer *Odense Aa*, i Brændegaard Sø *Silkeaa*, der falder i Odense Aa. Denne Aa optager i sin højre Side endvidere *Haagerup Aa*, *Sallinge Aa* og *Lindved Aa*, i sin venstre Side *Stavisaa*. I Odense Fjord falder desuden *Vejrup Aa*, *Gelsaa* og *Lunde Aa*. I Store-Bælt falder *Kavslund Aa*, *Vindinge Aa*, *Ørbæk*, *Kongshøj Aa*, *Stokkebæk* og *Vejstrup Aa*, i Lille-Bælt *Brænde Aa*, *Pugemølle Aa*, *Haarby Aa*, *Hunstrup Aa* og *Syltemade Aa*.

Søer. Fyn er fattig paa Søer. Det samlede Vandareal udgør kun 2687 ha. Den største er *Arreskov Sø*, 370 ha, i Øster-Hæsinge Sogn. SØ. for denne ligger *Brændegaard Sø* i Vester-Aaby Sogn og *Nørresø* i Brahetrolleborg Sogn.

Geologiske Forhold. Istids-Jordlagene hviler paa den nordlige Halvdel af Langeland og i Omegnen af Nyborg paa Nyere Kridt (Blegekridt og Bryozokalk), i hvilket der er Brud ved Rejstrup 4 km NNV. for Nyborg. I det nordlige Fyn, sydpaa til en Linie dragen omtrent midtvejs mellem Kerteminde og Nyborg og S. om Odense til omtr. 15 km NØ. for Assens og derfra mod NNØ. til Baaring Vig, findes paleocænt Kertemindeler, som kommer til Syne forned i Klinten ved Lundsgaard SØ. for Kerteminde. Iøvrigt optræder som Underlag for Istids-Jordlagene det eocæne Plastiske Ler, der viser sig som udskridende Masser i Røgle Klint Ø. for Strib og paa Æbelø; og oligocæne, glaukonitholdige Lerlag, som kommer til Syne flere Steder paa Hingsgavl Halvø og paa Fænø. Ved Svenborg optræder der i Ballastsandgraven ved Øksnebjerg Dampmølle Glimmersand, under hvilket der er fundet lidt Brunkul. Overfladens Istids-Jordlag er dannede under den tredje og sidste Istid. De bestaar overvejende af Moræneler, men ikke ubetydelige Strækninger med Sand og Grus findes dog mellem Odense Fjord og Nyborg-Revsindinge, mellem Odense Fjord og Bogense og i Bakkedragene i Vestfyn fra Baaring Vig til Assens, Faaborg og Svenborg. Disse Bakkedrag maa anses for at danne et System af Randmoræner, som er opstaaede under et sidste Fremstød af Indlandsisen i Østersøen, under hvilket Isen skød sig frem som to store Gletsjertunger i Lille-Bælt og Store-Bælt og naaede et Stykke op paa Fyns Kystlande. Sandstrækningerne mellem Odense Fjord og Nyborg-Revsindinge maa sikkert for største Delen opfattes som Hedesand, afsat udenfor Isranden under dette Fremstød. Bakkerne paa Hinsholm er Randmoræner fra samme Fremstød. En Stilstandslinie under Isens endelige Tilbagesmeltning repræsenteres af Langelands ejendommelige Bakker og af de Grunde, som strækker sig ud i Store-Bælt fra Langelands nordøstlige Del til Vresen. En Fortsættelse heraf haves i Sprogø og i Bakkerne ved Korsør. Ejendommelige aasagtige Bakkedrag findes i Bogense-Eggen ved Nymark og mellem Guldbjærg Kirke og Grindløse, endvidere i Midtfyn lidt N. for Højby Station og ved Aarslev Station, V. for Fangel, ved Vittinge og NV. for Nørre-Broby, mellem Tørringe og Vester-Hæsinge, Orebanker V. for Sallinge, fra Sallinge til NV. for Vantinge, Galgebakke og Borrebakke V. for Herringe og ved Kellerup S. for Ringe. Under Isens Afsmeltning opstod der en isdæmmed Sø ved Stenstrup; det i denne afsatte, stenfri Ler udnyttede i adskillige Teglværker. I Ristinge Klint paa Langeland og i Klinterne paa Ærø forekommer der Eem-Aflejringer fra den første Interglacialtid, Ferskvandslag overlejrrede af en marin

Lerart (Cyprinaler) og over dette Smeltevandssand og Moræner fra den 2. og 3. Istid. Medens de i Eemleret forekommende Snegle- og Muslingskaller viser, at Klimaet under dets Dannelse har været mindst lige saa varmt som i Nutiden, findes der i Røgle Klint NØ. for Strib marint Ler fra samme Interglacialtid, men dannet under koldere Klimatforhold, ligesom i Nutiden i det nordligste Norge, det saakaldte Tellinaler. Sammen med dette forekommer der Moræner fra den 1. og den 2. Istid, saavel som fra den sidste Istid. Paa Fyn findes Danmarks største Vandreblok, Damestenen ved Hesselager, en lys, rødliggraa middelkornet Granit, 46 m i Omkreds og over 10 m høj. Saltvandsalluvium forekommer paa Fyn væsentlig i Inddæmninger, navnlig omkring Bogense, Ø. for Næraa Strand, omkring Odense Fjord og paa Vestsiden af Hinsholm. Knudshoved Halvø ved Nyborg er i Hovedsagen opbygget af Strandgrus og Strandsand; det samme gælder Halvøen Hals, der lukker for Odense Fjord, og Nordenden af Langeland. Ogsaa paa det sydlige Langeland og paa Ærø forekommer der Saltvandsalluvium i de forskellige Inddæmninger. Paa Halvøen Hals naar Strandvoldene en Højde af 2,9 m, paa Hinsholms Østkyst 3,5 m og paa Knudshoved Halvø 3,2 m. Adskillige Steder er der under Saltvandsalluviet fundet Ferskvandsalluvium; i Store-Bælt skal der findes Tørv mellem Romsø og Hinsholm og Stammer N. for Vresen og Sprogø og ud for Kongshøj; disse Forhold sammen med Odense Aas bugtede Rende i Bunden af Odense Fjord, der ikke kan være dannet under den nuværende Vandstand, giver os Bevis for, at Landet inden Stenalderænkningen laa højere end nu. I Teglværksgravene ved Stenstrup og ved Ejby er der ikke alene fundet Polarplante-Rester, men ogsaa, over- og underlejret af Lag med saadanne, Lag med Rester af en noget varmere Flora og Fauna, afsatte under Allerød-Klimasvingningen. I de talrige Moser er der fundet Plante- og Dyrerester fra Fyrre- og Ege-Tiderne.

Frugtbarhed og Befolkning. Fyn er meget frugtbar; Egnene omkring Odense Fjord og Middelfart hører saaledes til Landets frugtbareste Jorder. I det hele staa Øgruppen noget over Øernes Gennemsnit m. H. t. Frugtbarhed, idet der 1905 var 57,722 Td. Hartk., el. c. 10 Td. Ld. paa 1 Td. Hk. Øgruppens saml. Befolkning var 1911 326,638 (1801: 128,945; 1901: 279,785), el. c. 94 Indb. paa 1 km², og den hører i det hele til den tættest befolkede Del af Danmark, idet Sjællands højere Befolkningstal for en Del beror paa, at København er medregnet (se II p. 3).

Inddeling. I gejstlig Henseende hører Øgruppen til *Fyns Stift*; i verdslig Henseende er den delt i 2 Overøvrighedskredse, *Odense* og *Svenborg Amter*.

Fyn kaldes i Vald. II's Jordebog *Feonia* og *Flonia*, latiniserede Betegnelser, i 13. Aarh. forekommer ogsaa *Fiunia*, der viser, at dens gl. danske Form maa have været *Fiun*, hvortil svarer det norsk-islandske *Fjón*; paa Dansk er de alm. middelalderlige Former *Fyne* (14. Aarh.) og sen. *Fywn* (1450); paa nedertysk er dens middelald. Navn *Vüne*. I øvrigt er Navnets Oprindelse dunkel. Øen var i Middelald. delt i et Øster- og Vestersyssel. Til Fyns Stift hørte i ældste Tid ogsaa Laaland og Falster, der 1803 blev et eget Bispedømme, samt Øerne Als og Ærø, der dog 1819 fik en egen Biskop; da Als tabtes 1864, blev Ærø 1866 atter lagt til Fyns Stift. Til Stiftet har ogsaa hørt Øen Femern, der endnu i Beg. af 16. Aarh. henregnes hertil.

Litt.: Aktstykker, udg. af Fyens Stifts literære Selskab, Odense 1841. — Saml. til Fyens Hist. og Topogr. I-X, Odense 1861-90. — Manuskript Kall 377 4to, en Saml. Indberetn. fra Præster i Fyns Stift 1735 flg. (Dele heraf trykt i Aarb. f. Odense og Assens A. 1916). — C. Weismann, Skove og Skovbrug paa Fyn i 19. Aarh., Odense 1900. — P. L. Erichsen, Fort. over samtl. fynske Landbrug paa 2 Td. Hk. og derover. Middeff. 1895. — J. B. Krarup, Beskr. af Landbrugets Udvikl. i Danm. fra 1835 indtil Nutiden. IV, Fyn m. omligg. Øer, Kbh. 1901. — G. L. Wad, Fra Fyens Fortid I-III, Kbh. 1916-21. — Th. Gravlund, Fynboer, Kbh. 1914.